

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C216 – WON17**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 6 mei 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vergoeding voor omgevingswerken bij de bouw van sociale woningen	3
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over energieafsluitingen bij gemengde afnemers	4
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de marktintroductie van micro-wkk en andere technologieën	7
Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de onzekerheid met betrekking tot het bindend sociaal objectief voor koopwoningen en kavels in de provincie Antwerpen	10
Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitgevoerde studies betreffende de wachtlijsten voor een sociale koopwoning	11
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de onteigening van gebouwen en woningen bij langdurige leegstand	16
Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de trage liberalisering van de energiemarkt in Vlaanderen	17
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de studie van de CREG met betrekking tot de mogelijke schrapping van injectietarieven	19
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over onderwaterturbines	21
Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energieprestatiecertificaten bij vastgoedtransacties en de onafhankelijkheid van de energiedeskundigen	24

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de vergoeding voor omgevingswerken bij de bouw van sociale woningen

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Bedankt, voorzitter, om de vraag tot nu uit te stellen. Door de aswolk boven een groot deel van Europa kon ik de vraag niet eerder komen stellen.

Minister, bij de bouw van sociale woningen zijn er meestal omgevingswerken nodig. Ik denk aan de aanleg van een parking, voetpaden of openbaar groen. Het subsidiebedrag van de Vlaamse overheid verschilt naargelang de initiatiefnemer. Als een sociale huisvestingsmaatschappij die werken op zich neemt, is er een bijdrage van 15.500 euro per woning. Als dezelfde werken gebeuren door de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) is er een prijsplafond van 20.300 euro. Dat vind ik vreemd: het gaat immers over dezelfde werken.

Minister, kunt u verduidelijken vanwaar dat verschil komt? Hoeveel dossiers zijn er en hoeveel extra budget zal er nodig zijn om die bedragen gelijk te trekken? Bent u van plan om die bedragen gelijk te trekken? Als u dat niet van plan bent, gaat u er dan van uit dat niet de huisvestingsmaatschappij maar bijvoorbeeld de gemeente de niet-gesubsidieerde bedragen op zich neemt?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De reden voor dit verschil in subsidie is dat de VMSW, wanneer zij zelf opdrachtgever is, het ontwerp en de uitvoering van de infrastructuurwerken zelf volledig aanstuurt en de volledige controle heeft over alle kostprijddrijvende factoren, opties en keuzes die in de loop van het ontwerpproces gemaakt worden.

Voor de meeste projecten bedraagt het subsidiepercentage voor het grootste deel van de infrastructuurwerken 100 percent. Voor de initiatiefnemers is er een mogelijke verleiding om te streven naar een maximale benutting van het kostprijsplafond. Zij krijgen de factuur voor het deel van de wooninfrastructuur, dat 100 percent gesubsidieerd wordt, sowieso integraal uitbetaald door het Vlaamse Gewest, inclusief algemene kosten zoals erelonen. Ook hoeven zij zich niet te bekommeren over een eventueel tekort aan kredieten voor de realisatie van andere projecten op het uitvoeringsprogramma.

Als bewaker van het budget voor wooninfrastructuur voor het hele Vlaamse Gewest heeft de VMSW een andere benadering als opdrachtgever van de infrastructuurwerken. De VMSW streeft om die reden naar een optimale prijs-kwaliteitsverhouding van de wooninfrastructuur voor alle initiatiefnemers.

In 2008 zijn er 72 infrastructuurwerken opgeleverd waarvan 68 met de VMSW als bouwheer en 4 met een initiatiefnemer als bouwheer. Het jaar 2009 kende 75 opleveringen van infrastructuurwerken waarvan 69 met de VMSW als bouwheer en 6 met een initiatiefnemer als bouwheer.

Het optrekken van het bedrag van 15.500 euro per sociaal woonproject naar 20.300 euro per sociale woning of sociale kavel zou zeker een budgettaire weerslag hebben als private verkavelaars opdrachtgever zijn van de wooninfrastructuur. Dat is vooral te wijten aan de beperkte controlemogelijkheden van de subsidiërende overheid op de prijsvorming.

Ervaring uit het verleden met projecten waarvoor de initiatiefnemer opdrachtgever is van de infrastructuurwerken, leert dat de initiatiefnemer de aanleg van het openbaar domein niet als zijn corebusiness beschouwt. Hij beschikt niet altijd over voldoende gekwalificeerd personeel voor deze gespecialiseerde en vaak complexe opdracht. Dus laat hij de ontwerper van de infrastructuur een voorontwerp opmaken. Veel ontwerpers beschouwen een prijsplafond als

het doel dat ze zo dicht mogelijk moeten benaderen, zonder het te overschrijden. Hun ereloon stijgt namelijk naarmate de kostprijs van de infrastructuurwerken hoger ligt.

De initiatiefnemer heeft er zelf geen enkele baat bij om de kostprijs te drukken, zolang het prijsplafond niet overschreden wordt. Als subsidiërende overheid wordt de VMSW geacht de autonomie van de initiatiefnemer te respecteren en zal zij dus alleen de echt onverantwoorde uitgaven doen schrappen. Dat resulteert in een meerprijs van de infrastructuur per woning in vergelijking met de situatie waar de VMSW opdrachtgever is van de infrastructuur.

In het geval van een gelijkenschakeling van de plafonds zou er dus in extra budget moeten worden voorzien. Gezien de voorwaardelijkheid van de parameters kan er geen exacte inschatting van die impact worden gemaakt.

Om die redenen zijn er geen plannen om het niveau gelijk te trekken. Wij werken wel aan een procedure voor eventuele afwijkingen. Het kan zo zijn dat een project om zeer gegronde redenen duurder is dan het prijsplafond vooropstelt. Er moet een procedure zijn om dat te kunnen aantonen en om dan voor dat specifieke project in meer te voorzien. Dat wil ik bekijken. Op die manier kan worden tegemoetgekomen aan afwijkingen die billijk zijn. De algemene doelstelling, namelijk het instellen van dat prijsplafond zodat de verleiding niet groot zou zijn om meer uit te geven, wil ik behouden.

Mijnheer Dehaene, het gedeelte van de omgevingswerken dat niet gesubsidieerd wordt door het Vlaamse Gewest valt ten laste van de initiatiefnemer. De gemeente komt op het vlak van de financiering van die werken niet tussenbeide. De grond waarop de omgevingswerken zijn uitgevoerd en de omgevingswerken zelf worden na oplevering wel aan de gemeente overgedragen. Die overdracht gebeurt kosteloos. De gemeente is onderhoudsplichtig voor de wooninfrastructuur die aan haar is overgedragen.

De heer Tom Dehaene: Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik ben het er niet helemaal mee eens dat u er automatisch van uitgaat dat bijvoorbeeld huisvestingsmaatschappijen altijd zullen streven naar een prijs zo dicht mogelijk tegen het plafond. Ik ken verschillende huisvestingsmaatschappijen die met de middelen omgaan alsof het hun eigen middelen zijn en elke euro 3 keer omdraaien. Zij streven er dus ook naar om de omgevingsaanleg te doen op een zo budgetvriendelijk mogelijke manier.

Ik denk dat er andere instrumenten zijn om ervoor te zorgen dat men de nodige investeringen doet zonder zich te richten op het plafond. Ik ben blij dat u zegt dat u afwijkingsprocedures uitwerkt. Misschien moeten we op lange termijn kijken of we er niet op een andere manier voor kunnen zorgen dat de nodige omgevingswerken gebeuren aan een kostenbewuste prijs, eerder dan een verschil te maken al naargelang wie de initiatiefnemer is.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb veel vertrouwen in de huisvestingsmaatschappijen. Het probleem is dat huisvestingsmaatschappijen vaak niet de specifieke expertise, meestal ingenieurs, in huis hebben om zelf dat ontwerp te maken. Het moet dan worden uitbesteed. De administratie merkt dat wanneer je zoiets uitbesteedt aan een ontwerper de verleiding toch groot is om het plafond te benaderen. Het gaat zeker niet om de huisvestingsmaatschappijen zelf die dat als doel zouden stellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over energieafsluitingen bij gemengde afnemers

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Voorzitter, minister, collega's, tijdens de gedachtewisseling in de commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid op 3 februari 2010 met de vzw Boeren op een Kruispunt werden er talrijke oorzaken besproken van de problemen waarmee de land- en tuinbouwbedrijven worden geconfronteerd. Een van de zorgen is de problematiek van het onderscheid tussen de privé- en bedrijfsaansluiting voor energieleveringen aan land- en tuinbouwbedrijven.

In de energiewetgeving is momenteel voor elektriciteit en gas, volgens de wetgeving basisbehoeften, in een aantal sociale maatregelen voorzien. Zo heeft een huishoudelijke elektriciteitsverbruiker in Vlaanderen recht op een gratis hoeveelheid elektriciteit en bepaalde afnemers kunnen genieten van lagere energieprijzen. Ook zijn er maatregelen die voorkomen dat klanten die problemen hebben met het betalen van hun facturen zomaar afgesloten kunnen worden.

Probleem is dat deze maatregelen enkel gelden voor huishoudelijke afnemers. Zogenaamde 'gemengde' afnemers, een zeer gevarieerde groep van mensen die wel gedomicilieerd zijn op het adres van de aansluiting maar met een contract op naam van de onderneming, hebben dus geen recht op deze sociale beschermingsmaatregelen.

Volgens Boeren op een Kruispunt heeft 90 percent van de land- en tuinbouwbevolking maar één teller voor privé- en bedrijfsgebruik samen. Aangezien de facturen meestal op naam staan van het bedrijf of minstens het btw-nummer van het bedrijf vermelden, worden zij dus zonder pardon afgesloten bij niet-betaling. Een belangrijk bijkomend element voor veehouderijen is de aanwezigheid van dieren. Op het moment dat de elektriciteit wordt afgesloten, komt ook het dierenwelzijn in gevaar. Zo is bijvoorbeeld de ventilatie van de stallen, het oppompen van water voor de dieren en het geautomatiseerd melken dan niet meer mogelijk.

Deze problematiek beperkt zich niet enkel tot de land- en tuinbouwsector. Ook kleine ondernemingen die op zelfstandige basis worden uitgebaat zoals cafés, restaurants en buurtwinkels, worden bij grote financiële zorgen mogelijks met dezelfde situatie geconfronteerd.

Minister, bent u op de hoogte van deze problemen? Welke mogelijkheden ziet u om deze problematiek op te lossen, enerzijds vanuit het sociale aspect, dus voor de boer of tuinder en zijn gezin, en anderzijds vanuit de invalshoek van het dierenwelzijn? Welke mogelijkheid ziet u om voor kleine zelfstandigen die zich in soortgelijke situaties bevinden, een oplossing te zoeken?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik sluit me aan bij deze terechte vragen. Ik wil verwijzen naar het experiment met de slimme meters dat op dit moment loopt. Kan dit systeem van de slimme meter geen oplossing bieden, met een eventuele ontdubbeling van de meter voor professionele en huishoudelijke afname bij deze gemengde afnemers?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De zogenaamde gemengde afnemers hebben inderdaad geen recht op gratis elektriciteit en genieten niet van de beschermingsmaatregelen bij wanbetaling. Indien zij hun facturen niet correct betalen, riskeren zij te worden afgesloten als hun leverancier het contract opzegt.

De toepassing van de bepalingen uit de regelgeving leidde in het verleden tot verwarring wanneer het ging over gemengde afnemers. Daarom is onder de vorige Vlaamse Regering beslist om dit aan te passen. Het was daarbij een bewuste beslissing van de Vlaamse Regering om gemengde afnemers die tot dan toe een dubbel voordeel genoten, namelijk enerzijds een aantal boekhoudkundige en fiscale voordelen en anderzijds de sociale voordelen, niet langer te beschouwen als huishoudelijke afnemers.

Mijnheer Bothuyne, men kan nu ook al de ontdubbeling van de teller vragen. Feit is dat men dat niet altijd doet omdat de btw die kan worden gerecupereerd, het eventuele voordeel teniet

zou doen. Dat is de reden waarom de collega's van de vorige regering daar ook een lijn hebben getrokken.

Als de landbouwers geopteerd hebben voor het forfaitair systeem, waardoor hun energie-onkosten niet aftrekbaar zijn, kunnen zij bij hun leverancier aankloppen met de vraag om hun contract om te zetten in een contract op privénaam aan professionele voorwaarden.

De Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) heeft in haar nieuwsbrief van 4 februari 2010 aandacht besteed aan deze problematiek. Ze raadt gemengde afnemers aan om hun boekhouder te raadplegen om te bekijken welk van de twee statuten voor hen het voordeligst is.

Er zijn nog andere elementen die een rol spelen bij de beoordeling, zoals het al dan niet recht hebben op de sociale maximumprijzen. Ook de federale regelgeving met betrekking tot de sociale maximumprijzen sluit gemengde afnemers uit. Artikel 3 van het ministerieel besluit houdende de vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van elektriciteit aan beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie, vermeldt dat het sociale tarief niet van toepassing is op professionele klanten.

Een ander alternatief bestaat erin om te bekijken of het technisch haalbaar en economisch aangewezen is om een aparte meter te installeren voor het privé- en het professionele gedeelte, waarvoor eventueel aparte contracten kunnen worden aangegaan. In dat geval wordt bij wanbetaling enkel de professionele meter afgesloten.

Wat de analogie met kleine zelfstandigen betreft, kunnen ook zij best met hun boekhouder overleggen voor welk statuut ze best opteren. Ik ben ervan overtuigd dat heel wat mensen die mogelijkheid niet kennen. Wanneer zij dit laten uitrekenen door hun boekhouder, kunnen zij zelf kiezen voor het voordeligste systeem.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik vind het moeilijk om ten gronde te antwoorden. U geeft hier snel een antwoord en denkt dat daarmee het probleem is opgelost. Indien dat zo zou zijn, dan had ik deze vraag vermoedelijk niet gesteld en dat zouden de betrokkenen dat allemaal weten, vooral dan een organisatie als vzw Boeren op een Kruispunt, officieel erkend door de Vlaamse Regering en meegesubsidieerd door de minister van Landbouw die over een aantal professionele mensen beschikt om land- en tuinbouwers in moeilijkheden te begeleiden.

Als dit probleem in deze commissie wordt aangekaart als een van de zorgen waarmee die mensen worden geconfronteerd, dan geven die mensen daarmee impliciet de suggestie aan het parlement om daar iets aan te doen. Indien dit zo goed gekend zou zijn, dan had ik deze vraag hier niet gesteld. Op het vlak van communicatie moet er dan ook nog heel wat gebeuren.

Ik wil er ook op wijzen, en dat heb ik ook gedaan tijdens de vorige legislatuur toen het decreet werd besproken, dat gemengde afnemers een zeer diverse groep zijn. De groep van gemengde afnemers waaraan vooral werd gedacht op het moment dat het decreet werd besproken in de toenmalige bevoegde commissie Openbare Werken, waren de zogenaamde conciërgewoningen bij grotere bedrijven en bedrijven waar de woning in geïntegreerd was. Op dat moment is er echter niet gesproken over de specifieke groep van land- en tuinbouwers. Minister, 90 percent van de land- en tuinbouwers bevindt zich in de situatie waarbij ze over één meter beschikken. Daarnaast is er de grote groep van kleine zelfstandige restauranthouders, horecabedrijven en buurtwinkels die eveneens met deze problemen geconfronteerd kunnen worden.

Minister, ik wil vragen om nog eens verder na te denken over deze problematiek. Ik zeg niet dat wat u zegt onjuist is. Ik zeg alleen dat het vandaag op het veld nog niet werkt zoals u, ik en vele collega's verhoppen. Desalniettemin dank ik u voor uw antwoord. Ik hoop dat mijn vraag ertoe kan bijdragen dat de problematiek verder wordt bekeken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: U zegt een beetje verrast te zijn door mijn antwoord. Ik ben vooral verrast door uw protest. U begrijpt dat het de minister van Landbouw is die samen met de minister van Energie die nieuwe regeling heeft laten ingaan. Ik vind dat een goede beslissing. Ik trek die niet in twijfel. Het verbaast me dan ook dat u dit nu tegen mij zegt. De minister van Landbouw wist heel goed wat hij deed toen hij samen met de minister van Energie die regeling heeft aangepast.

Bovendien vind ik het niet meer dan fair dat men moet kiezen. Men kan alle voordelen hebben als men de meter op het bedrijf zet. In dat geval zijn er fiscale en boekhoudkundige voordelen. Men kan ook het beste van twee werelden vragen en twee meters installeren. Dan heeft men privé het ene voordeel en bedrijfsmatig het andere. Men kan ook het huidige contract omzetten in een privécontract met professionele voorwaarden. Wij maken al die mogelijkheden beter bekend via de VREG aan al die zelfstandigen en gemengde afnemers.

Ik weet niet wat u nu nog van mij verwacht. Als u denkt dat het mogelijk moet zijn dat een categorie van mensen tegelijkertijd alles boekhoudkundig kan regelen, alle fiscale aftrek kan genieten, en de voordelen van de particulier kan innen, dan lijkt me dat niet erg fair. Er zijn drie verschillende opties voor mensen in die situatie om de voor hen meeste voordelige regeling te kiezen. Ik moedig hen aan om die meest voordelige regeling te kiezen. Wat ik niet kan doen, is alle voordelen laten combineren. Waar eindigen we dan? Dan kan iedereen hier elke week vragen dat elke categorie van mensen voor alles alle voordelen zou krijgen. Dan zouden we pas een serieus probleem hebben.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik vind dat u te geïrriteerd antwoordt. Er worden ons zorgen gemeld vanuit de vzw Boeren op een Kruispunt. Wij proberen die aan te kaarten waar dat hoort. Ik denk dat dit een normale werking is van het parlement.

Ik vraag niet om voorrechten voor groep x, y of z. Ik wijs er alleen op dat de toepassing van bepaalde regelgeving tot onrechtvaardige situaties leidt. Ik vraag, zonder iemand te beschuldigen, om dat te onderzoeken. Uiteraard zal ik het probleem ook aankaarten bij de bevoegde minister van Landbouw. Wat zou u anders van mij kunnen verwachten? U moet niet zo geïrriteerd reageren, ik verwijt u persoonlijk niets. Ik wil alleen maar een sociaal probleem melden. Ik zal dit uiteraard aandachtig opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de markt-introductie van micro-wkk en andere technologieën

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik verwees daarnet naar een experiment met die slimme meter. Dat is het enige moment waarop de mensen gaan stilstaan bij hun keuze. Dat is het moment om te communiceren over de mogelijkheden die minister Van den Bossche net heeft aangehaald.

Mijn eigen vraag is van een heel andere orde. Lokale besturen en niet-commerciële instellingen komen niet in aanmerking voor fiscale voordelen voor energiebesparende maatregelen of voor ecologiesteun. Zij beschikken echter over gebouwen met een belangrijke warmte- en/of warmwatervraag die een publieke functie hebben, zoals sporthallen, zwembaden, sociale woningen, onderwijs- en verzorgingsinstellingen enzovoort.

Deze gebouwen en de besturen in kwestie zijn uitermate geschikt voor de toepassing en promotie van een aantal milieuvriendelijke en vernieuwende energiesystemen. Zo heeft de Vlaamse Regering in het verleden alleszins geoordeeld, want ze heeft al voor een aantal technologieën een marktintroductieprogramma gelanceerd via die weg. Zo werd sinds 2007 aan lokale besturen die zonneboilers plaatsten, een financiële tegemoetkoming van maximaal 20 percent van de investeringskosten toegekend. Deze steunmaatregel werd in 2009 stopgezet.

Op 24 oktober 2008 keurde de Vlaamse Regering een verruiming van het marktintroductieproject goed met betrekking tot micro-wkk-installaties en warmtepompen, opnieuw met een investeringssubsidie van 20 percent. De terugverdientijd voor dit type investeringen daalt hierdoor naar gemiddeld 8 tot 10 jaar. Zo wordt het interessant voor de voornoemde gebouwen. De micro-wkk-installaties verbruiken 15 tot 25 percent minder brandstof dan wanneer de warmte en elektriciteit afzonderlijk worden opgewekt in goed renderende elektriciteitscentrales en ketels.

De bedoeling van een marktintroductieprogramma is om alternatieve energie te promoten, maar vooral om te leren met betrekking tot de technologie en de lancering van die technologie op de markt. Er wordt geleerd uit de ervaringen bij leveranciers, installateurs en producenten. Men wil ook meer betrouwbare cijfers over de kosten, rendementen, gebruiks- en onderhoudsaspecten verzamelen. Op die manier kan de verdere en bredere marktintroductie van de technologieën worden voorbereid. Dat moet gebeuren middels een stabiel investeringsklimaat.

De marktintroductieprogramma's met de zonneboilers zijn afgesloten; de programma's inzake de micro-wkk's en warmtepompen lopen nog. Minister, kunt u een evaluatie geven?

Hoe wordt de marktondersteuning van de micro-wkk's en warmtepompen verder ondersteund? Enkele weken terug vernamen we dat een bedrijfje uit Deinze de micro-wkk's aan de man gaat proberen te brengen. Het is, denk ik, het eerste bedrijf dat zeer actief is in deze branche. Het moment voor een brede marktintroductie is aangebroken.

Zijn er nog andere technologieën waarvoor u een dergelijk marktintroductieprogramma wilt gebruiken? Zo ja, welke? Hoe zal dit worden aangepakt?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het ministerieel besluit van 26 september 2006 voorziet in de toekenning van een subsidie van 20 percent aan lokale besturen voor de plaatsing van thermische zonne-energiesystemen. In het kader van dit marktintroductieprogramma werden twee oproepen gelanceerd over een periode van 14 maanden. In totaal werden achttien projecten geselecteerd, met een totaal steunbedrag van ongeveer 130.000 euro. Uit de evaluatie blijkt dat de financiële tegemoetkoming aan de lokale besturen vaak de doorslag gaf om het systeem al dan niet te installeren. De toewijzingsprocedure zoals vastgelegd in het bovenvermeld besluit was echter niet ideaal afgestemd op de beslissings- en investeringsprocedure van een lokaal bestuur. Het aanmoedigingsprogramma werd daarom stopgezet en vervangen door een subsidiëring via de samenwerkingsovereenkomst.

De samenwerkingsovereenkomst is een vrijwillige overeenkomst die een gemeente of provincie afsluit met de Vlaamse overheid op het vlak van milieu en energie. In ruil voor het uitvoeren van een aantal acties krijgt ze financiële en inhoudelijke ondersteuning van de Vlaamse overheid. Voor de plaatsing van een zonneboiler bedraagt de financiële tegemoetkoming eveneens 20 percent.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 voorziet in de toekenning van een subsidie voor de plaatsing van micro-wkk's en warmtepompen door niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen. Voor deze subsidieregeling wordt in een budget van maximum 200.000 euro per kalenderjaar voorzien. De eerste oproep liep van 1

januari 2009 tot en met 30 juni 2009. De tweede oproep liep van 1 juli 2009 tot en met 31 december 2009. In totaal werden acht projecten geselecteerd, waaronder vijf met betrekking tot de plaatsing van een warmtepomp en drie met betrekking tot de plaatsing van een micro-wkk. Het subsidiebedrag bedroeg respectievelijk 102.620 euro en 97.380 euro. Voorlopig zijn voor de eerste oproep in 2010 al negen projecten ontvankelijk verklaard, met een totaal investeringsbedrag van ongeveer 800.000 euro. Het ligt dus in de verwachting dat ook voor 2010 het maximaal jaarbudget van 200.000 euro zal worden toegekend.

Het gebruik van de warmtepomp zit duidelijk ook in de lift. Verkoopscijfers aangeleverd door de sector duiden op een jaarlijkse verdubbeling van het aantal geïnstalleerde warmtepompen. Men kan nu reeds stellen dat deze techniek voldoende marktrijp is om op grote schaal te worden toegepast in de residentiële sector.

Het gebruik van de warmtepomp wordt gestimuleerd. Dat gebeurt door het toekennen van subsidies, premies en fiscale voordelen. Particulieren kunnen genieten van een belastingvermindering van 40 percent en een premie van de netbeheerder. Daarbovenop komt een eventuele tegemoetkoming van de gemeente en/of provincie. Al deze financiële tegemoetkomingen zijn cumuleerbaar. Het gebruik van de warmtepomp wordt verder gestimuleerd door het opleggen van een aantal wettelijke verplichtingen. Door een verstrenging van het energieprestatiepeil (E-peil) worden energiezuinige technieken gestimuleerd. Simulaties tonen aan dat de plaatsing van een warmtepomp gepaard gaat met een daling van het E-peil met ongeveer 25 punten ten opzichte van een klassieke verwarmingsinstallatie. Dat gebeurt ten slotte via informatie- en sensibiliseringscampagnes die op regelmatige tijdstippen worden herhaald en die gericht zijn naar alle energieverbruikers.

Door de huidige stand van de technologie worden micro-wkk's momenteel enkel toegepast in kleine utiliteitsgebouwen en kantoren. Micro-wkk's voor de particuliere markt zijn nog volop in ontwikkeling. De kostprijs en de daaraan gekoppelde rendabiliteit van dergelijke systemen zijn nog zeer onduidelijk. Verregaande conclusies kunnen dus nog niet worden genomen. Momenteel kunnen particulieren wel reeds genieten van een fiscaal voordeel van 40 percent voor de plaatsing van een micro-wkk ter vervanging van een oude stookketel. Gebruik van een micro-wkk gaat voor nieuwbouw eveneens gepaard met een verlaging van het E-peil en de hiermee samenhangende premie-regelingen.

In het kader van de Europese doelstellingen inzake hernieuwbare energie werkt het Vlaams Energieagentschap (VEA) aan een ontwerp van Actieplan Groene Warmte. Het agentschap onderzoekt in dit verband of met betrekking tot het gebruik van kleinschalige hernieuwbare energietechnologieën een bijkomend ondersteuningsmechanisme voor pellet- en biomassa-ketels wenselijk en haalbaar is. Ik verwacht hierover binnen enkele weken tot maanden meer duidelijkheid.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik dank u voor uw antwoord, minister. De markt van de micro-wkk organiseert zich momenteel. De eerste initiatieven komen tot stand. We moeten onze conclusies vrij snel trekken uit de lopende experimenten. We moeten nagaan of een bijkomende incentive vanuit Vlaanderen nog nuttig en nodig is.

Hebt u een iets preciezere timing voor het Actieplan Groene Warmte?

Minister Freya Van den Bossche: Het komt er in de loop van deze zomer, ik hoop nog vóór het parlementair reces. Dat zou kunnen lukken, maar ik kan het VEA natuurlijk niet dwingen. Ze werken al heel rap en hard. Dat is de verwachting.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de onzekerheid met betrekking tot het bindend sociaal objectief voor koopwoningen en kavels in de provincie Antwerpen

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Voorzitter, minister, geachte leden, het decreet Grond- en Pandenbeleid bepaalt dat de provincies het bindend sociaal objectief voor koopwoningen en kavels per gemeente kunnen vastleggen. Het sociaal objectief voor huurwoningen is decretaal vastgelegd. De provincie Antwerpen heeft in een eerste fase een voorstel van objectief voor koopwoningen en kavels voor advies voorgelegd aan de gemeenten. Tijdens de besprekingen in het lokaal woonoverleg van de gemeenten is telkens weer gebleken dat het sociaal objectief voor koopwoningen en kavels nauw samenhangt met het sociaal objectief voor huurwoningen.

Veel gemeenten hebben in hun reactie op het voorstel van de provincie wijzigingen gevraagd aan het vooropgestelde objectief voor koopwoningen. De provincie heeft de definitieve objectieven per gemeente nog niet vastgesteld of ze althans zeker nog niet meegedeeld aan die gemeenten. Dat creëert onzekerheid. Die onzekerheid heeft gevolgen voor de planning van nieuwe socialehuisvestingsprojecten, zowel voor koop- als voor huurwoningen. Veel gemeenten gaan voor de uitvoering van hun woonbeleid uit van het totale aantal sociale woongelegenheden dat moet worden gerealiseerd. Veel gemeenten streven naar gemengde projecten, waarbij koop- en huurwoningen binnen hetzelfde project worden gerealiseerd. Ook bij het opleggen van de sociale last aan privéontwikkelaars moet de gemeente specificeren of er koop- dan wel huurwoningen moeten worden gerealiseerd.

De aantallen sociale woongelegenheden die moeten worden gerealiseerd, zijn niet klein. De periode waarbinnen ze moeten zijn gerealiseerd, is relatief kort. De onzekerheid over de te realiseren objectieven werkt vertragend voor nieuwe projecten. Een snelle beslissing van de provincie is dus welkom. Bovendien hebben andere provincies het sociaal objectief voor koopwoningen al wel vastgelegd. Daar kan dus volop worden voortgewerkt aan projecten en kan ook de nodige financiering worden aangevraagd. Om zeker te kunnen zijn van de nodige budgetten, is een snelle beslissing van de provincie Antwerpen eveneens welkom.

Minister, in welke mate erkent u dat het uitblijven van de definitieve objectieven voor sociale koopwoningen en kavels per gemeente in de provincie Antwerpen een toestand van onzekerheid creëert en dat dit vertragend werkt voor de planning van nieuwe socialehuisvestingsprojecten in de provincie? Welke maatregelen acht u mogelijk om op korte termijn een oplossing te bieden voor deze onzekere situatie? In welke mate kan overleg hierover met de provincie leiden tot een snellere beslissing over het definitieve sociaal objectief?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, ik ben het absoluut eens met de heer de Kort als hij wijst op die onzekerheid. Volgens mij ligt echter ook een deel van het probleem bij het ontbreken van systematisch bijgehouden wachtlijsten met betrekking tot sociale koopwoningen en sociale kavels. Ik stel daar straks een vraag over, maar in deze discussie kan dat toch echt wel niet ontbreken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik erken dit probleem zeer zeker. Mijn medewerkers hebben inlichtingen ingewonnen bij de provincie over de stand van zaken. De provincie Antwerpen heeft ondertussen alle gemeentelijke voorstellen ontvangen, zo laat men me weten. Die zouden nu worden verwerkt tot een voorstel van definitieve verdeling, waarover de deputatie in de loop van de maand juni 2010 een beslissing kan nemen. Ik zal die verdere ontwikkelingen nauwgezet volgen, zodat de gemeenten binnen afzienbare tijd

duidelijkheid krijgen over hun taakstelling met betrekking tot het bouwen van sociale koopwoningen.

Het is wenselijk dat die duidelijkheid er snel komt, zodat de gemeenten inderdaad hun project doeltreffend kunnen plannen. U zei zelf al dat de programmering van projecten van sociale woningbouw uitgaat van die gemeentelijke taakstellingen. Daaraan zijn natuurlijk ook financiële middelen gekoppeld, opgedeeld in een sociaal huurobjectief, een koopobjectief en een objectief voor kavels.

Dat betekent natuurlijk niet dat initiatiefnemers van de huidige sociale projecten in afwachting van de beslissing van de deputatie nog geen subsidieaanvraag kunnen indienen. Ze kunnen alvast projecten aanmelden, om te vermijden dat het tijdelijk uitblijven van die beslissing vertragend zou werken, of om die vertraging, die misschien onvermijdelijk is, toch tot een minimum te beperken. Onze diensten doen er dus alles aan om die concrete projecten in een behoorlijk tempo te behandelen. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat het vervelend is zolang die onzekerheid blijft duren. Ik houd dit dus in de gaten. Men heeft me juni 2010 voorgespiegeld, dus we zullen proberen ons aan die timing te houden.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Minister, ik dank u voor uw antwoord en ook voor het initiatief dat u hebt genomen om inlichtingen in te winnen bij de provincie. Dat zal er alvast voor zorgen dat er sneller beslissingen kunnen worden genomen. U had het over juni. U hebt ook gesteld dat de subsidieaanvragen voor de diverse projecten van sociale koopwoningen al kunnen worden ingediend. Er moet dus niet worden gewacht tot het quotum voor een gemeente wordt vastgelegd.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Hoe zit het met de andere Vlaamse provincies? Ik weet niet of dit alleen een probleem is in Antwerpen. Dat zou me niet verbazen.

Minister Freya Van den Bossche: Ik denk dat alle andere provincies alles hebben vastgelegd. Sommige waren heel snel, andere iets trager, maar ik heb de indruk dat Antwerpen de provincie is die achterop hinkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitgevoerde studies betreffende de wachtlijsten voor een sociale koopwoning

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, een tijdje geleden heb ik u een schriftelijke vraag gesteld over de wachtlijsten voor sociale koopwoningen. Het antwoord was klaar en duidelijk.

U hebt toen geantwoord dat die wachtlijsten niet systematisch worden opgevolgd binnen het beleidsveld Wonen en dat recente informatie daarover niet beschikbaar is. Ik vind dat toch wat vreemd, gelet op het feit dat in 2004 toenmalig minister van Wonen Keulen een studie heeft laten uitvoeren door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) en toen heeft geantwoord dat er tot voor kort geen zicht was op die wachtlijsten, maar dat dit er vanaf dan wel was. Hij vond dat alvast een goede tendens. Is het bij die studie in 2004 gebleven? Zo ja, waarom worden de wachtlijstgegevens voor sociale koopwoningen en sociale kavels niet meer opgevolgd binnen het beleidsveld Wonen? Die gegevens zouden immers toch wel mee in overweging kunnen worden genomen bij het bepalen van de bindende objectieven. Op welke manier wordt vorm gegeven aan het beleid met betrekking tot sociale koopwoningen

en kavels, indien de wachtlijsten voor de sociale koopwoningen niet systematisch worden bijgehouden binnen het beleidsveld Wonen?

Ik kon dus niet aan die wachtlijsten komen. U hebt me geantwoord dat u die informatie niet had en dat u me die dus niet kon geven. Ik vond dus dat er maar één mogelijkheid was, namelijk me richten tot de sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik heb dat gedaan. Een aantal hebben me al een antwoord bezorgd. Ondertussen heb ik echter ook een e-mail gekregen van de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH), die blijkbaar niet echt opgezet was met mijn initiatief. De vereniging stelt dat ik me voor die informatie tot u moest richten. Ze schrijft dat de bevoegde minister opdracht moet geven “aan haar administratie om de gegevens ter beschikking te stellen, op basis van de reeds aangeleverde gegevens door de sociale huisvestingsmaatschappijen aan de betrokken administraties”. Deze mensen insinueren dus dat de sociale huisvestingsmaatschappijen wel degelijk die informatie hebben doorgegeven aan uw administratie, maar dat blijkt absoluut niet uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag.

Ik vind dit een wat vreemde werkwijze. Ik zie niet in wat het probleem zou zijn met die wachtlijsten. Ik zie ook niet in waarom ik die informatie niet kan krijgen, maar het is blijkbaar echt niet eenvoudig om daarover te beschikken. Ik ben ervan overtuigd dat, als we werk willen leveren in deze commissie, deze informatie onontbeerlijk is.

De heer Jan Penris: Zeer juist.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mevrouw Homans, eerst en vooral is de koepel van de sociale koopmaatschappijen in Vlaanderen niet de VVH, maar de Vlaamse Erkende Maatschappijen (VLEM). Ik ga ervan uit dat de beide elkaar de komende jaren zullen vinden. Hopelijk kunnen ze deze legislatuur evolueren naar één grote koepelorganisatie, waarin zowel sociale koop als sociale huur aan bod komen.

Minister, op zich is dat probleem van die wachtlijsten niet nieuw. We hebben dat 7 jaar geleden al eens aangekaart. De unieke positie van die sociale koopmaatschappijen bestond erin dat die slechts een wachtlijst per project openden. Ondertussen is dat opgelost, in het overdrachtenbesluit. Dat is ook aangepast, in die zin dat de inschrijvingsregisters voor de koopsector permanent geopend zijn en ook niet langer zijn gebonden aan één concreet project. Die informatie is dus beschikbaar. Mevrouw Homans, u moet inderdaad niet naar alle bouwmaatschappijen schrijven om die informatie te krijgen. In het kader van de openbaarheid van bestuur is daar niets nieuws aan. Minister, ik ga nu louter af op mijn knowhow, maar ik denk dat er in Vlaanderen ongeveer 9000 personen zijn die op die wachtlijst staan. Dat varieert heel sterk naargelang de streek in Vlaanderen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, minister, collega's, ik vind de vraag van mevrouw Homans zeer terecht. Meten is weten, en pas als we weten, kunnen we een degelijk woonbeleid voeren.

Wachtlijsten kunnen soms wel een vertekend beeld geven, doordat de zoekende naar een woning zich bij verschillende sociale huisvestingsmaatschappijen kan inschrijven en er geen degelijke opvolging is, of doordat men niet weet dat men zich heeft uitgeschreven nadat men een woning heeft gevonden. Het zijn allemaal zaken die concreet moeten worden opgevolgd om een duidelijk beeld te krijgen over hoeveel wachtenden we eigenlijk spreken in Vlaanderen.

Wat mij ook interesseert, is of men op die wachtlijst subcategorieën kan weergeven van bepaalde doelgroepen. Het kan mijns inziens een zeer waardevol instrument zijn om te weten wie precies een woning zoekt en om welke reden.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij graag aan bij de vraag van mevrouw Homans. Als we niet weten hoe de situatie in Vlaanderen is, kunnen we ook moeilijk een beleid uitstippelen. Ik heb zelf een gelijkaardige vraag gesteld over de situatie van de sociale huur in Vlaanderen. Ik heb daar een gelijkaardig antwoord op gekregen van de minister. Ik was een beetje verbaasd. Die cijfers moeten toch ergens beschikbaar zijn? Die moeten toch ook op een normale manier aan de administratie worden doorgegeven? Is er een probleem om die data te verwerken of te krijgen, of is dit een antwoord om parlementsleden op een diplomatische manier af te wimpelen?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik begrijp niet goed dat daar geen informatie over beschikbaar is. Het staat zelfs jaarlijks in de stadsmonitor hoe groot de wachtlijsten zijn voor de sociale woningen. (*Opmerkingen van mevrouw Patricia De Waele*)

Wél uitgezuiverd, mevrouw De Waele.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, de reden waarom die lijsten niet bestaan, is dat ze in 2003 zijn afgeschaft door de bevoegde minister. Voordien had de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij (VHM) – de huidige Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW), met andere woorden – wel een opdracht om dat te doen. Ik vind het geen goede keuze om hun niet te vragen om daarover een nieuwe studie te maken. Ik wil dus terugkomen op die beslissing.

In het kader van beleidsmonitoring is het sowieso aangewezen om in een gecentraliseerd computersysteem statistisch materiaal te verzamelen over wachtlijsten voor sociale koopwoningen en kavels. Beleidsmatig zijn er trouwens ook een aantal gegevens nodig om een oordeel te vormen over de gevolgen en de toepassingen van het overdrachtenbesluit.

Omdat sommige gegevens niet systematisch beschikbaar zijn, moeten we bekijken op welke manier het beheer en het ontsluiten van alle beleidsrelevante veldgegevens over de sociale koopsector kunnen worden gerealiseerd. Het is namelijk zo dat die gegevens nu niet voorradig zijn. Die zijn er per huisvestingsmaatschappij. Ik betreur, mevrouw Homans, dat men u heeft gemeld dat u ze niet mag opvragen. Ik begrijp best dat men er de voorkeur aan geeft dat die gecentraliseerd worden opgevraagd en dan op de administratie ter beschikking zouden zijn, maar dat betekent niet dat een parlements lid niet het recht zou hebben om dergelijke vragen te stellen. Er zijn wel een aantal huisvestingsmaatschappijen die gesignaleerd hebben dat het voor hen een grote administratieve last zou betekenen als zij telkens apart op dergelijke vragen moeten antwoorden.

Dat gecentraliseerd en gecoördineerd laten verlopen, vind ik een goed idee. Ik heb al de opdracht gegeven om voor de zomer duidelijkheid te verschaffen over de inbedding van de opdracht tot beheer en verwerking van de data. Ik denk dat dat best gebeurt via het instrument van de beheersovereenkomsten, maar laat ons bekijken op welke manier we dat het best zouden kunnen doen. We zijn nu bezig met een geïntegreerde database voor de sociale huur. Het doel moet zijn om ook voor de andere aspecten tot dergelijke databases te komen, maar onze opdracht is nu die voor huur afwerken. Laat we ook kijken op welke manier we een beter zicht kunnen krijgen op de wachtlijsten voor de rest.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mevrouw Heeren, ik heb niet de VVH aangeschreven, enkel de afzonderlijke sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik kan ook niet anders, want ik heb niet het voorrecht om te zetelen in de een of andere raad van bestuur in de sector van de huisvesting. Als ik aan informatie wil raken, moet ik het zo doen. Het gaat mij nu niet over het feit of ik dat mag of niet, minister. Er valt inderdaad over te discussiëren, maar ik sta absoluut niet op mijn

strepen. Ik wil gewoon die informatie hebben. Ik word van het kastje naar de muur gestuurd. Zij zeggen dat u erover beschikt, u zegt dat u er wel over zou willen beschikken, maar dat vooralsnog niet doet.

Minister Freya Van den Bossche: De administratie en de VMSW zeggen ons dat die gecentraliseerde informatie niet voorhanden is.

Mevrouw Liesbeth Homans: U antwoordt mij duidelijk dat u die informatie niet hebt. Ik zou dan ook met aandrang willen vragen om die informatie op te vragen en ze ons mee te delen. Ik vind het echt niet kunnen dat zulke informatie, die toch wel waardevol kan zijn bij het uitstippelen van het woonbeleid, ontbreekt.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik begrijp de frustratie van mevrouw Homans. Maar voor alle duidelijkheid, minister: die informatie is er wel. We spreken over twaalf sociale koopmaatschappijen in Vlaanderen. Als ik hier de vergadering verlaat en ik pleeg een telefoontje, dan heb ik de lijst. Vroeger was het probleem dat zij de informatie niet konden geven omdat zij een wachtlijst organiseerden per project. Een koopmaatschappij was bijvoorbeeld bezig met zeven, acht projecten, en je kon je dan kandidaat stellen voor dat project. In het Overdrachtenbesluit is dat afgeschaft en is het dus een open inschrijvingsregister geworden.

Die informatie is er dus. Richt u tot de Vlaamse Erkende Maatschappijen (VLEM), de koepel van de koopmaatschappijen in Vlaanderen. Ik zal straks, na de commissievergadering, telefoneren naar de VLEM. Die kunnen dat onmiddellijk zeggen.

Ik weet dat het in het kader van beter bestuurlijk beleid (BBB) allemaal moeilijker is geworden om te weten wie nu wat moet zeggen. Maar die informatie is er, en in het kader van de openbaarheid van bestuur kan die gegeven worden. Hier gingen de debatten natuurlijk altijd over de wachtlijsten van sociale huurwoningen. Wij hebben dat meermaals gevraagd voor de koopsector, want er zijn mensen in Vlaanderen die de sociale koopsector wilden afschaffen en dat misschien nog steeds willen. Dat was voor ons ook een element om aan te tonen dat die wachtlijsten aangroeien en dat het echt niet de rijke mensen in Vlaanderen zijn die zich daar kandidaat voor stellen, maar degenen die net buiten de sociale huurwoning vallen en de middengroep. Want als je met z'n tweeën gaat werken, val je er zelfs voor de sociale koopwoningen uit.

De gegevens zijn er, en ik stel voor dat die de volgende uren ter beschikking worden gesteld.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik schrik toch wel van uw antwoord. Hoe kunt u nu in hemelsnaam een beleid sturen als u de cijfers niet hebt en niet weet waarover u spreekt? Waar is de geloofwaardigheid dan uiteindelijk? *(Opmerkingen van minister Freya Van den Bossche)*

U hebt duidelijk gezegd dat de cijfers u niet bekend zijn. Als ze u bekend zijn, weet u waarover u spreekt en kunt u ze ook meedelen aan de vraagsteller. Nu hebben we de cijfers niet. Ik vraag mij af waar de geloofwaardigheid van uw sociaal woonbeleid dan is. Op welke cijfers baseert u zich om zo'n woonbeleid te voeren?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik kan hier ook een beetje vanuit mijn ervaring spreken. Ik denk dat de waarheid ergens in het midden ligt. Als de sociale huisvestingsmaatschappijen bemand zijn door een voorzitter van CD&V-signatuur en je bent schepen van dezelfde kleur, dan zul je die informatie heel gemakkelijk verkrijgen. *(Opmerkingen)*

Ik heb daar in mijn stad ook heel veel problemen mee gehad. We hebben twee sociale huisvestingsmaatschappijen. De ene is rood gekleurd, de andere oranje.

Mevrouw Veerle Heeren: Koopsector of huursector?

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Huursector. Ik wil alleen maar zeggen dat die gegevens niet gemakkelijk gegeven worden. En er is zelfs nog een lacune. Als je een toewijzingsreglement moet maken, en de raad van bestuur in de sociale huisvestingsmaatschappij wil dat niet goedkeuren, sta je zelfs met je woonbeleid nergens. Dat is een van de problemen waaraan moet worden geredigeerd. Men kan zich afvragen of dat allemaal vanuit de politiek zo moet worden gestuurd. Ik denk dat dit toch een beetje moet worden geobjectiveerd. Het gaat zo ver dat als ik, in het kader van het dienstbetoon, als schepen van huisvesting, aan de sociale huisvestingmaatschappij vraag waar een persoon die al 8 jaar wacht precies op de lijst staat, die mij antwoordt dat ik een volmacht van die persoon moet meesturen om dat te weten te komen.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, ik heb een praktische vraag. Tegen wanneer zult u de verwerking van de gegevens voor sociale huur hebben?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ten behoeve van het verslag wil ik een correctie onder de aandacht brengen: het gaat niet over 12, maar over 22 koopmaatschappijen in Vlaanderen. De gegevens zijn beschikbaar bij de inspectie.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Mevrouw Van Volcem, het is de taak van de schepen van woonbeleid dat er een lokaal woonoverleg wordt gehouden over onder meer de SHM's en de huur- en koopmarkt. Bij ons is het alleszins zo dat de SHM veel energie stopt in het bijwonen van dat lokaal overleg, en via die weg kunt u perfect de cijfers voor uw regio verkrijgen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Ik heb het overzicht niet. Natuurlijk kunnen we rondbellen en checken of er sprake is van dubbeltellingen en dan optellen. Wij beschikken niet over een geïntegreerd systeem, zo meldt de administratie me. Dit is een discussiepunt voor de gesprekken over de beheersovereenkomst van de VMSW: ik vind dat dit er moet in staan, maar de VMSW wil dat niet. Er wordt daarover onderhandeld, en in juli zou een en ander klaar moeten zijn. Ik ben daar dus mee bezig. Ik zou niet vragen om dat in het takenlijstje op te nemen als ik de informatie had.

Ik ondervind geen nadeel om die informatie te geven. Ik ben zelfs niet verantwoordelijk voor de wachtlijsten, want ik zit hier nog maar pas. Die informatie is gewoon niet centraal verzameld, en ik vind dat de VMSW daarvoor moet zorgen. Ik maak daar een punt van. Mevrouw Heeren zegt dat we bij die 22 maatschappijen aan die informatie kunnen geraken. Natuurlijk is dat zo, maar we hebben geen geïntegreerd systeem.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Ik stel bij de minister de bereidheid vast om aan de cijfers te geraken. Ik heb er vertrouwen in dat dit ook zal gebeuren. Ik zal in de toekomst de zaak blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de onteigening van gebouwen en woningen bij langdurige leegstand

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, deze vraag had ik initieel gericht tot minister Muyters, maar om een of andere reden wordt ze aan u gesteld.

In het zogenaamde Heffingsdecreet was bepaald dat de Vlaamse Regering – op initiatief van een publiekrechtelijk rechtspersoon of van een lokale overheid – als ultieme maatregel kon overgaan tot het verlenen van een machtiging om een woning of een gebouw te onteigenen. Dergelijke onteigening was enkel mogelijk indien het betrokken goed gedurende meer dan 4 jaar bleef opgenomen in de inventaris en de belastingplichtige naliet de heffing te betalen.

Sinds 1 januari 2010 is de bestrijding van de leegstand niet langer via het Heffingsdecreet, maar in het Grond- en Pandendecreet geregeld. Sinds dit jaar is leegstand een gemeentelijke aangelegenheid. Voor verwaarloosde gebouwen en woningen en voor ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen blijft de gewestelijke regeling van toepassing. In het Vlaams regeerakkoord wordt in het hoofdstuk ‘Een nieuwe visie voor ruimtelijke ordening in Vlaanderen’ gerefereerd aan het instrument van onteigening bij leegstand: “We creëren decretaal een grondslag om verkrotte woningen die al meer dan 4 jaar in het Leegstandsregister zijn opgenomen met hoogdringend karakter te kunnen onteigenen, op voorwaarde dat alle andere administratieve instrumenten zijn uitgeput.”

In dit verband leg ik u enkele vragen voor. Zult u in uitvoering van het Vlaams regeerakkoord een initiatief nemen om een decretaal kader te scheppen waardoor woningen die langer dan 4 jaar in het Leegstandsregister zijn opgenomen, bij hoogdringendheid kunnen worden onteigend? Is daarvoor in een timing voorzien? Welke rol ziet u hierin voor de gemeenten weggelegd?

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Ik wil me aansluiten en iets zeggen over de rol van de gemeenten. Ik zou willen dat we vermijden dat de gemeenten met bijkomende kosten worden opgezadeld. We stellen vandaag immers al vast dat zeer weinig gemeenten gebruik maken van het voorkeepsrecht. Want wat moet een gemeente aanvangen met een gebouw dat moet worden aangekocht? Als dat in een beleidsvisie kan worden ingepast, is dat oké, maar een verplichting lijkt me toch een probleem. Want gemeenten moeten al veel lasten torsen en niet altijd zal die aangekochte woning ook bruikbaar zijn. Ik pleit er daarom voor om de regisseursrol bij de gemeenten te laten en ze niet met de actorrol op te zadelen.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik ben er altijd voorstander van geweest om de SHM's het voorkeepsrecht meer te laten uitoefenen, zeker van leegstaande panden. Want dat zorgt voor een ideale sociale mix waarbij men iemand met een lager inkomen tussen mensen met een normaal inkomen onderbrengt. De SHM's zeggen echter altijd dat dit financieel niet haalbaar is omdat ze met vastgelegde tarieven moeten werken en nooit de prijs kunnen betalen. Daaraan moet iets gebeuren.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, in het Vlaams regeerakkoord wordt inderdaad gerefereerd aan het instrument van de onteigening bij verkrotting na langdurige leegstand. Dat staat in het hoofdstukje over ruimtelijke ordening. Ook in mijn beleidsnota staat dat dit een belangrijk instrument van het woonbeleid is. Het is wel zo dat een aantal bevoegdheden in handen van minister Muyters zijn: er moet dus goed worden samengewerkt.

In het kader van de onteigeningsmogelijkheid van artikel 40 van het Heffingsdecreet kan het openbaar nut worden afgeleid uit de loutere vervulling van het “meer dan 4 periodes van twaalf maanden opgenomen blijven op de inventaris”. Het aantonen van het openbaar nut van een geplande onteigening laat toe om de procedure van hoogdringendheid in te roepen. Dit is een spoedprocedure die op korte termijn voor een vrederechter wordt ingeleid. Zonder deze motivering van hoogdringendheid moet men een lange procedure bij de rechtbank van eerste aanleg doorlopen.

De vraag die onderzocht moet worden, is hoe een gelijkaardige specifieke onteigeningsmogelijkheid ook voor verkrotte leegstaande panden in de huidige regelgeving kan worden ingeschreven. Een belangrijk punt hierbij is dat de procedure snel kan worden doorlopen en minder omslachtig is dan de regeling die in het Heffingsdecreet stond. Hiervoor is verder onderzoek nodig, en ik wil dat tegen 2012 afronden. Vanzelfsprekend moeten de gemeenten zelf oordelen of het past in hun woonbeleid. Ik ken steden die graag verkrotte huizen opkopen om die dan af te breken en de bouwgrond ter beschikking te stellen van jonge gezinnen. Andere gemeenten zullen daar anders over denken. Ik stel dus voor om de lokale autonomie te respecteren. Ik wil gewoon de gemeenten, als ze daar werk van willen maken, een instrument aanbieden.

Mevrouw Michèle Hostekint: Ik heb geen bijkomende vragen. Het antwoord volstaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Mercedes Van Volcem tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de trage liberalisering van de energiemarkt in Vlaanderen

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Minister, sinds 1 juli 2003 is de elektriciteits- en aardgasmarkt vrij in Vlaanderen. De volledige liberalisering in Brussel en Wallonië werd afgerond op 1 januari 2007. Toch blijkt uit cijfers van de Vlaamse energiewaakhonden dat de liberalisering in Vlaanderen het traagst verloopt. Ik verwijs naar een artikel in de krant. Electrabel en SPE (Luminus) hebben samen ongeveer 84 percent van de gezinnen en kmo's als klant.

In 2009 veranderden slechts 6,6 percent van de Vlaamse klanten van elektriciteitsleverancier en 8,3 percent van aardgasleverancier. In Wallonië deden ze het beter: respectievelijk 11 en 16 percent. In Brussel tekende liefst 22 percent van de Brusselaars een contract bij een andere maatschappij. De allergrootste stroomverbruikers in Vlaanderen blijven opmerkelijk trouwe klanten van Electrabel.

Minister, welke redenen ziet u voor de tragere liberalisering van de energiemarkt in Vlaanderen? Wat plant u om meer liberalisering te krijgen en in welke bijsturende maatregelen voorziet u?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het klopt dat het aantal switchen een indicator is voor de mate waarin de markt werkt, maar het is niet de enige. Het kan zijn dat klanten bij prijsvergelijking vaststellen dat hun huidige leverancier nog altijd interessant is en daarom beslissen om niet te switchen. Ik vind het belangrijk dat zo veel mogelijk mensen het aanbod van de leveranciers vergelijken en het interessantste aanbod kiezen.

De VREG heeft een V-test ontwikkeld. In 2007 werden daarop 200.000 berekeningen gemaakt. In 2008 waren het er al 470.000 en in 2009 600.000. Ook dat is een indicator voor de mate waarin de consument zich bewust is van het feit dat er een markt is met meerdere

leveranciers en voor de mate waarin de consument bereid is om prijzen en andere aspecten te vergelijken en dan eventueel een keuze te maken.

De activiteitsgraad van de energieklienten in Vlaanderen steekt niet slecht af in Europees verband. De afgelopen 2 jaar was er gemiddeld 4 percent switchactiviteit te zien in Europa. Vlaanderen scoort ruim boven het Europees gemiddelde en wordt erkend als een veeleer actieve energiemarkt. Maar het klopt dat er een opvallend verschil is met de wisselactiviteit in Wallonië.

De Waalse markt is pas in 2007 vrijgemaakt. Dit betekent dat er nog een grotere reserve is aan mensen die nog niet hebben gekozen om te wisselen. De Waalse markt profiteert ook van het leerproces dat heeft plaatsgevonden op de Vlaamse markt. U herinnert zich wellicht nog de voor de consument onwenselijke toestanden die zich afspeelden op het moment dat de markt werd vrijgemaakt. Op federaal niveau heb ik als toenmalig minister van Consumentenzaken een akkoord moeten afsluiten met de leveranciers om te bepalen welke praktijken niet oorbaar waren bij het werven van klanten. Daarbij ging het onder meer over het feit dat men bij het switchen moest melden wie de nieuwe leverancier werd. Die was verantwoordelijk voor het afsluiten van je oude contract. Daardoor moest je geen onderbrekingsvergoeding betalen. Die verantwoordelijkheid lag niet bij de consument, voor wie dat allemaal nogal ingewikkeld is en voor wie die administratieve drempel soms een hinderpaal vormde. We hebben die drempel bij de nieuwe leverancier gelegd. In het begin was dat allemaal niet zo en wellicht aarzelden veel mensen om de stap te zetten, afgaande op een aantal onfrisse voorbeelden, die dan ook veel aandacht genoten. Op die manier werkt de markt in Vlaanderen voor de consument zoals het hoort.

In Wallonië was bovendien Lampiris van bij de start een derde uitdager, naast Nuon en Essent. Bij ons waren er bij het begin van de vrijmaking maar twee uitdagers met een grote visibiliteit. Maar die waren op dat ogenblik nog grotendeels onbekende bedrijven voor de Vlaamse energieklienten. Dat is intussen ook anders. Die bedrijven zijn bekender, het vertrouwen is groter geworden.

De cijfers voor Brussel kunnen niet worden vergeleken omdat ze het gevolg zijn van een andere methodologie. Als je verhuist, telt dat ook mee als een switch. De cijfers voor Vlaanderen meten zeer specifiek enkel de wissels die het gevolg zijn van een bewuste keuze van de klant. Het marktaandeel van Electrabel in Brussel bedraagt nog steeds 83,8 percent. Dat toont natuurlijk aan dat het cijfer in verband met de leverancierswissels inhoudelijk niet vergelijkbaar is met het Vlaamse cijfer.

De gestage groei van het aantal klanten van de distributienetbeheerders is een aandachtspunt. In de mate dat dit ervoor zorgt dat deze klanten op een comfortabele manier toegang blijven hebben tot het verbruiken van aardgas en elektriciteit, zelfs nadat ze wegens betalingsproblemen door hun commerciële leverancier zijn opgezegd, getuigt dit van de efficiëntie van ons sociaal vangnet. Dit verhindert dat een brute liberalisering negatieve sociale gevolgen zou hebben. Ook in de gereguleerde markt kennen veel klanten betalingsmoeilijkheden. Het is natuurlijk onmogelijk om vast te stellen of het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden nu hoger ligt dan voor de liberalisering.

Het is de rol van de overheid om een gunstig klimaat te scheppen waarin concurrentie tot stand komt en waarin de belangen van de energieverbruikers gediend worden. Wij hebben de taak om de consument goed te informeren. Maar een echte vrijmaking van de markt moet betekenen dat ook de productie in meerdere handen komt. Dat is het belangrijkste probleem. De leveranciers doen hun best om aan te tonen dat er al eens voordelen kunnen worden gemaakt door te switchen, maar zolang de productie grotendeels in dezelfde handen blijft, zal dat voordeel minder groot zijn dan het zou kunnen zijn, zeker als men daar op andere overheidsniveaus geen andere vormen van regulering zou voorzien en zolang dat monopolie in de productie blijft bestaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Is het dan niet aangewezen – maar misschien doet u dat al – om eens goed te overleggen met minister Muylers? Vaak stelt zich immers het probleem dat wanneer een producent een nieuwe elektriciteitscentrale of een windmolen of gelijk wat wil bouwen, er zeer weinig geschikte ruimte wordt gevonden. De aanvraag laat, met alle studies die erbij horen, vaak lang op zich wachten. Wij moeten alles inzetten op energiebesparing, wat ik een zeer goede zaak vind, maar zolang er een economische recessie is en er geen vraag naar elektriciteit is, vraag ik mij af welke initiatiefnemer er een nieuwe centrale zal willen bouwen. We zitten hier in een impasse. Wilt u er eens met uw collega Muylers over nadenken hoe we dat kunnen oplossen? Anders zullen we daar de volgende jaren niet veel beweging in zien. En dat is niet in het voordeel van de consument.

Minister Freya Van den Bossche: Het is sowieso een algemene beleidskeuze om te proberen een aantal procedures te versnellen. Wij hebben specifiek daarvoor een werkgroep opgericht. Dit moet vlotter kunnen. Dat geldt overigens op vele domeinen, ook in bijvoorbeeld de sociale woningbouw. Wat betreft de windmolens was er een probleem van soms tegenstrijdige adviezen. Daarvoor werd nu de interdepartementale Windwerkgroep opgericht. Dat zorgt ervoor dat men tot gemeenschappelijke besluiten komt. Dat maakt alvast daar een vlottere procedure mogelijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de studie van de CREG met betrekking tot de mogelijke schrapping van injectietarieven

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, ik wil hier nog eens terugkomen op de problematiek van de injectietarieven. Dat is in deze commissie al vaak ter sprake gekomen. Dat heeft geleid tot een unaniem goedgekeurde resolutie van het parlement. U kent de problematiek: de Vlaamse Regering of de Vlaamse overheid tracht op allerlei manieren kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en stroom uit hernieuwbare energie te ondersteunen. We hadden daarover gisteren nog een debat in de plenaire vergadering. Maar dat wordt tegenwerkt door de federale overheid, die met het koninklijk besluit over de meerjarentarieven de mogelijkheid heeft gecreëerd voor netbeheerders om de injectie van dergelijke installaties op het distributienet te belasten met een heffing.

Minister, u hebt die problematiek destijds aangekaart in het Overlegcomité. Als gevolg daarvan heeft minister Magnette de CREG verzocht om daarover een advies te brengen met betrekking tot de mogelijkheid die tarieven af te schaffen. Dat advies is intussen gepubliceerd op de website van de CREG. Ik heb het met veel aandacht gelezen en het doet me de wenkbrauwen fronsen.

Ten eerste wordt op de vraag naar de wenselijkheid tot schrapping eigenlijk niet geantwoord. De CREG stelt dat zij juridisch de mogelijkheid heeft om dergelijke injectietarieven op te leggen. Maar dat was niet de vraag.

Bovendien stelt de CREG in haar advies verkeerdelijk dat injectietarieven een belangrijke rol spelen “in het nastreven van zowel een economisch als maatschappelijk optimum bij de modernisering van distributiewerken”. Dit is verkeerd omdat de injectietarieven overal dezelfde zijn. De warmtekrachtinstallaties die worden ingeplant op plaatsen waar belangrijke kosten en aanpassingswerken aan het net noodzakelijk zijn, worden met eenzelfde heffing belast als installaties die optimaal worden ingeplant op plaatsen waar op het net nog capaciteit beschikbaar is en waar geen dure aansluitingskosten zijn. De regionale regulatoren,

die door de CREG zijn bevestigd, onderschrijven deze visie. Hun standpunt is terug te vinden in bijlage 3 bij de studie van de CREG. Ze stellen onomwonden dat “injectietarieven niet het ideale middel zijn om de juiste lokalisatie van de productie-installatie in het distributienet aan te moedigen”.

De stelling van de CREG dat “bij de berekening van de toe te kennen steun aan hernieuwbare energie rekening kan worden gehouden met injectietarieven” raakt kant nog wal. De decretaal vastgelegde minimumwaarde voor certificaten is enkel van toepassing op de certificaten die door middel van een contract met de netbeheerder aan de distributienetbeheerder worden verkocht. De meeste certificaten op onze groenestroommarkt worden rechtstreeks aan de leveranciers verkocht. Hoewel de CREG hierop alludeert, zou het optrekken van de minimumsteun hier niet op inwerken. De door de CREG voorgestelde vestzak-broekzak-operatie, waarbij het Vlaamse Gewest de federale injectietarieven zou compenseren door de minimumwaarde van de stroomcertificaten op te trekken, is bijgevolg enkel op een gedeelte van de markt van toepassing. Dit zou de kosten van de leveranciers naar de distributienetbeheerders verschuiven.

Ten slotte valt op dat de impact van de afschaffing van de injectietarieven op de afnamekosten van de verschillende categorieën van typeklanten zeer beperkt is. Het gaat maximaal om 0,5 procent van het distributienettarief, dat op zich slechts 30 procent van het totale tarief vormt. We hebben daarover gisteren ook al gediscussieerd.

Uit de studie van de CREG blijkt nochtans dat de negatieve impact op de rentabiliteit van de individuele productie-installaties van kwantitatieve warmtekrachtkoppeling en van hernieuwbare energie wel significant is. Uit de studie van de CREG blijkt dat de opbrengsten van een warmtekrachtkoppelinginstallatie van 1,2 megawatt met 6 procent zouden dalen en dat de opbrengsten van een fotovoltaïsche installatie (PV-installatie) van 30 kilowatt met niet minder dan 88 procent zouden dalen. We hebben gisteren gemerkt dat de zeer grootschalige PV-installaties op de daken van kmo's eigenlijk worden overgesubsidieerd. Eigenlijk hebben die minder steun nodig om rendabel te worden. Indien de opbrengsten ten gevolge van de beslissing over de injectietarieven met 88 procent zouden dalen, zou dit een ernstige ondergraving van het investeringsklimaat voor dergelijke installaties betekenen.

Minister, hebt u al kennisgenomen van de studie van de CREG? Zo ja, wat is uw reactie? Bent u het met me eens dat de studie de onderzoeksvraag betreffende de mogelijkheid de injectietarieven te schrappen niet of onvoldoende beantwoordt? Welke stappen werden of worden door het Vlaamse Gewest gezet om de onvolkomenheden in de studie aan te klagen en om de schrapping van de injectietarieven opnieuw op de agenda van het Overlegcomité te plaatsen? Ik hoop dat we met betrekking tot dit laatste punt niet op een nieuwe federale regering moeten wachten. In dat geval zou het probleem immers nog langer aanslepen. Misschien zijn er mogelijkheden om hier aan Vlaamse zijde paal en perk aan te stellen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de studie van de CREG is publiek en is op de website gepubliceerd. Hoewel ze veel interessant feitenmateriaal bevat, beschouw ik deze studie als een gemiste kans. De CREG gebruikt de studie vooral als juridisch argumentarium voor de wettelijkheid van de besluitvorming en voor de concrete toepassing door de CREG.

De CREG heeft in verband met deze studie een open consultatie georganiseerd. Ik stel dit op prijs. Ik merk echter dat met de gemaakte opmerkingen nauwelijks rekening is gehouden. Hierdoor straalt de consultatie enkel een schijn van openheid uit.

Volgens mij beantwoordt de studie de vraag die namens het Overlegcomité is gesteld, niet. Het gaat hier om een studie. Zoals tijdens het Overlegcomité van 14 oktober 2009, onder meer op vraag van de Vlaamse Regering, is afgesproken, heeft de federale minister van Energie, de CREG om een advies over de haalbaarheid van de afschaffing of de niet-

toepassing gevraagd en, indien de afschaffing haalbaar zou blijken, om een voorstel in verband met deze afschaffing.

De studie is erg uitgebreid, maar bevat geen enkele passage over de gevraagde haalbaarheid van een schrapping of over de niet-toepassing van de injectietarieven. Dit is nochtans het enige wat eigenlijk werd gevraagd. De studie wijt een aantal kostenverhogingen aan de decentrale productie. De inschatting hiervan is echter weinig onderbouwd. De kostenvoordelen zijn helemaal niet in kaart gebracht.

Daarnaast is de analogie tussen de transmissienettarieven en de distributienettarieven naast de kwestie. Het transmissienettarief bevat momenteel geen injectietarief. Voor zover er geen objectieve redenen voor een verschillende behandeling zijn, wordt de injectie op de distributienetten hierdoor benadeeld. Door deze onvolkomenheden biedt de studie vooral de indruk dat het eigen gelijk moest worden aangetoond.

Het is de taak van de regulator de tarieven op basis van de wettelijke voorschriften goed te keuren. Dit is duidelijk verwoord in artikel 37 van de richtlijn betreffende de interne elektriciteitsmarkt. De regulator doet dit in alle onafhankelijkheid, maar ook volgens transparante criteria. Ik heb vernomen dat de VREG over deze criteria reeds een aantal opmerkingen aan de VREG heeft overgemaakt. Zolang de tarifaire bevoegdheid federale materie is, wordt de eindbeslissing helaas op dit bestuursniveau genomen.

Het lijkt me belangrijk te ontleden of het wettelijk tarifair kader goed op het beleid is afgestemd. Dit wordt des te belangrijker naarmate de integratie van decentrale productie toeneemt en de netten op een slimmere wijze zouden kunnen worden gebruikt. Het is niet ondenkbaar dat injectietarieven kunnen worden gebruikt om de producenten een goede prikkel inzake de exploitatie van hun installaties te geven. De manier waarop ze nu worden toegepast, kunnen we enkel betreuren. Ze geven geen enkele prikkel en ze houden enkel een discriminatie ten opzichte van andere productie-installaties in.

Aangezien de ingevoerde injectietarieven het Vlaams beleid ter ondersteuning van de groene stroom en de kwantitatieve warmte-krachtkoppeling doorkruisen, heb ik in het verleden het initiatief genomen om het dossier op het Overlegcomité te agenderen. De studie van de CREG is daar een gevolg van. Helaas gaat het om een niet erg adequaat gevolg.

Op initiatief van deze commissie heeft het Vlaams Parlement een resolutie aangenomen waarin de Vlaamse Regering wordt gevraagd het dossier opnieuw op het Overlegcomité te agenderen. Ik zal met de overige leden van de Vlaamse Regering overleg plegen om het dossier opnieuw op het Overlegcomité te agenderen. Het valt af te wachten wanneer dit effectief kan gebeuren.

Ik heb begrepen dat in deze commissie een voorstel van decreet circuleert om de momenteel toegepaste injectietarieven door middel van Vlaamse regelgeving terug te draaien. Ik kijk hier met belangstelling naar uit.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik dank de minister voor haar antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over onderwaterturbines

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, we zijn allemaal met de windturbines vertrouwd. Er zijn echter ook andere mogelijkheden om groene energie op te wekken. Een van die mogelijkheden bestaat uit onderwaterturbines.

Vergeleken met windmolens hebben onderwaterturbines een aantal belangrijke voordelen. De energiedichtheid van water is veel hoger dan die van lucht. Er is minder materiaal nodig om een onderwaterturbine te bouwen. Hierdoor zijn ze in principe goedkoper. Ze kunnen bovendien dichter bij elkaar worden geplaatst. Over de ruimtelijke ordening wil ik hier nog zwijgen. De oceaanstromingen en de getijden zijn betrouwbaarder dan de wind.

Er wordt reeds elektriciteit uit de getijden van de zee gehaald. Dit gebeurt echter op een onrechtstreekse wijze. Bovendien bevinden die installaties zich veeleer aan de kust.

De getijdenwerking is in ons noordelijk halfrond erg sterk. In de Belgische Noordzee ligt het gemiddelde op 5 kilowatt per meter. In de winter ligt dit nog de helft hoger. Een doctoraat dat in 2008 aan de Universiteit Gent is voltooid, toont aan dat het golfslagpotentieel in de Belgische Noordzee goed is voor 15 percent van het totale stroomverbruik in ons land. De Noordzee is misschien niet de ideale zee hiervoor. Er is echter zeker een potentieel om dergelijke technologieën toe te passen.

De Nederlanders hebben die conclusie blijkbaar al getrokken. In de Kop van Noord-Holland en in het Marsdiep bij Texel komen op verschillende plaatsen langs de kust onderwaterturbines. Deze turbines maken deel uit van een algemene studie naar nieuwe energiebronnen. Dit bouwproject wordt niet enkel door de provincie Noord-Holland gefinancierd. De Nederlandse overheid en de Europese Commissie investeren hier samen 3,2 miljoen euro in. Het onderzoek zelf zal door Tidal Testing Centre worden uitgevoerd.

Deze studie is niet de eerste in haar soort. Er zijn al eerder experimenten uitgevoerd. Voor de kust van Schotland loopt al jaren eenzelfde onderwaterproject. Dit project levert goede resultaten op.

Minister, zijn reeds studies besteld of uitgevoerd om de Belgische of Vlaamse getijdenstromen op de implementatie van onderwaterturbines te onderzoeken? Zo ja, wat zijn de resultaten van deze studies? Is de mogelijkheid een onderwaterturbinepark te implementeren voor de Vlaamse Regering een optie? Kunt u de voor- en nadelen hiervan meedelen?

We moeten het warm water niet opnieuw uitvinden. De studie in Noord-Holland zal waarschijnlijk interessante conclusies opleveren die misschien vergelijkbaar zijn met de situatie in of rond Vlaanderen. Zijn er al contacten gelegd met de Nederlandse bevoegde overheid of eventueel andere instanties? Wat waren de uitkomsten van die contacten?

De heer Jan Penris: Mijnheer Bothuyne, ik vind de vraag dermate interessant dat ik me erbij wil aansluiten. Twee legislaturen geleden heb ik een gelijkaardige vraag gesteld aan toenmalig minister Stevaert. De anders zo visionaire minister Stevaert geloofde op dat moment niet in de mogelijkheden van dit soort energieopwekking. Ik ben benieuwd wat zijn opvolgster hierover vandaag te melden heeft.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het Vlaams Energieagentschap volgt de ontwikkelingen van nieuwe energietechnologieën die van belang kunnen zijn voor implementatie in Vlaanderen. Wat betreft stromingsenergie zijn momenteel weinig gegevens beschikbaar omtrent de technische en economische karakteristieken onder reële omstandigheden van projecten op werkelijke schaal. Het betreft een nieuwe technologie waarvoor verschillende uitvoeringsvormen momenteel onderzocht worden om een technisch-economisch beste techniek te selecteren. De toegepaste installaties zijn nogal uiteenlopend en vaak enkel als labo- of schaalmodel uitgewerkt. Momenteel is men prototypes en de eerste projecten op industriële schaal aan het testen. Dat gebeurt vooral door bedrijven en onderzoeksinstituten

in die regio's met de beste toepassingsmogelijkheden. Ik denk dan aan Noorwegen, Portugal en Schotland.

Ook voor de toepassing op het Belgisch Continentaal Plat zijn een aantal onderzoeken gebeurd voor wat betreft golfenergie, door de Vakgroep Civiele Techniek van de Universiteit Gent. Een artikel over de eerste bevindingen is gepubliceerd in het Ingenieursblad van mei 2006. Een doctoraatsonderzoek is lopende. Uit de voorlopige resultaten blijkt dat golfenergie nog een factor 2 tot 3 duurder zou zijn dan offshore windenergie.

Wat betreft energie uit onderwaterstromingen zijn ons geen detailonderzoeken bekend voor het Belgisch Continentaal Plat. Vanuit het Vlaams Energieagentschap is geen steun toegekend voor onderzoek of projecten met betrekking tot golf- of getijdenenergie of stromingsenergie. Deze technieken worden niet in detail opgevolgd. De bevoegdheid over het Belgisch Continentaal Plat hoort immers toe aan de federale overheid.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik bespeur een misschien wel licht neutrale houding ten aanzien van de mogelijkheden die zich aandienen. Bij de vorige minister lag dat misschien anders. U zegt dat technologieën worden onderzocht. Hebt u het dan over het internationale gegeven en de verschillende experimenten die lopen? Of is er ook een actieve interesse vanuit het VEA? Zo neen, zou het dan niet goed zijn om die actieve interesse wat aan te wakkeren, al was het maar via een overleg met de Universiteit Gent, die daar actief mee bezig is, en te kijken hoe we vanuit Vlaanderen een initiatief kunnen nemen of voorbereiden?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mevrouw Mercedes Van Volcem: Ik zou toch iets willen opmerken in verband met de 'Vlaamse Baaien 2100'. Daarin gaat het ook over hoe we een baai kunnen aanleggen. Tussen de zee en de baai kan er misschien een waterkuip komen, zodat er met de alternatieve energie altijd een terugvalbasis is indien de windmolens niet draaien. Een overschakeling is dan mogelijk.

Het is een interessant vraagstuk. Het is nogal gewaagd, maar het is ook boeiend om te onderzoeken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Bothuyne, ik ben het met u eens. De federale overheid moet er dan wel echt werk van willen maken. Als dat zo is en we er afspraken over kunnen maken, dan moeten we ons deel zeker doen. Dat moet dan wel passen in een gemeenschappelijke beleidsvisie en intentie. Het heeft weinig zin om daar middelen en tijd in te steken als Vlaanderen het niet kan doen en als de intentie niet gedeeld zou worden door de andere overheid. Laten we van de toekomstige en samenvallende federale regeerperiode een mogelijkheid maken om te onderzoeken of er enige vorm van gemeenschappelijke interesse kan worden ontwikkeld. Ik stel voor het definitieve antwoord daarvan te laten afhangen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik zal u met plezier herinneren aan dat engagement.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Ceyskens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de energieprestatiecertificaten bij vastgoedtransacties en de onafhankelijkheid van de energiedeskundigen

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Minister, ik zou het kort met u willen hebben over de Europese richtlijn voor de energieprestatiegeving, waarvoor Vlaanderen zich heeft ingeschreven sinds 1 november 2008. De doelstelling van deze richtlijn is dat kopers steeds geïnformeerd zijn over de energieprestaties van het goed of het pand dat ze willen kopen door middel van dat energieprestatiecertificaat.

Deze attestatie wordt vergezeld van een aantal adviezen die de energiedeskundige meegeeft aan eventuele kopers over hoe men voor een pand een hogere energieprestatie kan realiseren. Ik hoef u dan ook niet te zeggen dat een dergelijk attest een belangrijke aanduiding geeft over de energievriendelijkheid van een woning. Een objectieve en onafhankelijke beantwoording van deze vraag lijkt me dan ook essentieel.

Sommige vastgoedmakelaars hebben zelf ook de cursus gevolgd en zijn dus gemachtigd om energieprestatiecertificaten af te leveren. Op zich is daar natuurlijk niets mis mee. Het is zelfs goed dat vastgoedmakelaars zich bewust zijn van de energieprestatie en dat ze zich bekwamen in energievragen allerhande. Wat ik ook vaststel, is dat vastgoedmakelaars soms zelf het attest afleveren voor woningen waar ze zelf de verkooponderhandelingen voeren in opdracht van de verkopende partij. Dat lijkt toch wel een vreemde situatie van belangenvermenging. Het is toch vrij duidelijk dat de verkopende partij, en dus zeker en vast de bemiddelaar, er alle belang bij heeft een woning zo energievriendelijk mogelijk te attesteren. De energieprestatiegeving biedt immers onlosmakelijk mogelijkheden voor de attesteerder om inschattingen te maken.

Minister, vindt u het normaal dat een vastgoedmakelaar een energieprestatiecertificaat aflevert voor de woningen waarvoor hij zelf bemiddelaar is? Zo neen, wat zult u daaraan doen? We willen ook allemaal de administratieve last aanpakken. In het regeerakkoord wordt gesuggereerd om het energieprestatiecertificaat te integreren in het as-buittest. Bent u door de minister van Ruimtelijke Ordening al uitgenodigd om daarover mee na te denken? Zo ja, wat is dan de stand van zaken van dat integratieonderzoek?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, mijnheer Ceyskens, het is inderdaad zo dat volgens de regelgeving ook vastgoedmakelaars energieprestatiecertificaten (EPC's) mogen opmaken voor woningen waarvoor ze zelf bemiddelaar zijn.

We zouden twee sporen kunnen volgen om dat probleem op te lossen. Het eerste spoor is dat we ervan uitgaan dat iedereen ze mag maken, maar dat we erop moeten toezien dat ze correct zijn en dat ze kwalitatief goed worden uitgevoerd. We moeten ze dus controleren. Dat is sowieso een beleid dat ik wil voeren, dat heb ik vorige week ook aan de heer Bothuyn uitgelegd. Ik denk dat we veel beter moeten controleren en er op die manier voor zorgen dat de charlatans eruit gefilterd worden.

Het probleem is dat we zouden kunnen zeggen dat er een zekere onverenigbaarheid is tussen het makelaarschap en het maken van die energieprestatiecertificaten, en ik ben zeker bereid om na te denken over mogelijke problemen en om ze er dan eventueel uit te halen. De vraag is echter wat we dan bijvoorbeeld doen met 'chauffagisten', want die kunnen natuurlijk ook zelf de centrale verwarming leggen. Aan de ene kant zijn het vaak zij die de werkelijke deskundigheid hebben om te attesteren, maar aan de andere kant oefenen ze vaak een activiteit uit waardoor ze natuurlijk ook weer belang zouden kunnen hebben bij een positief attest.

Het is misschien beter om ervoor te zorgen dat zij die attesteren, enkel kwaliteitsvolle correcte attesten afleveren dan om een aantal beroepsgroepen uit te sluiten, want daarmee zouden we de knowhow grotendeels weghalen uit een groeiende markt. Er is nu natuurlijk een grote vraag naar die attesten en de knowhow zit vaak bij die mensen. Bovendien zouden we dan het probleem kunnen krijgen dat een makelaar samenwerkt met een vaste deskundige en als die makelaar dan een groot kantoor heeft, dan is dat qua omzet voor die ene deskundige natuurlijk ook van groot belang. In diezelfde veronderstelling zou die dan ook weer onder druk gezet kunnen worden om te positief te attesteren.

Ik denk dus dat de oplossing eerder ligt bij de werkelijke controle van die attesten, waarbij bij vaststelling van meerdere foutieve attesten, streng zal worden opgetreden aan de hand van de mogelijke sancties waardoor men er zich in de toekomst voor zal hoeden om foutieve attesten af te leveren. Ik vermoed dat dat de te bewandelen weg is.

Het VEA heeft inderdaad deelgenomen aan een overleg met Ruimtelijke Ordening met betrekking tot de koppeling van het as-builtattest aan de opmaak van de EPB-aangifte (energieprestatie en binnenklimaat) bij werken die vergunningsplichtig zijn. Het as-builtattest is een attest waarbij verklaard wordt dat de constructie of het gebouwencomplex niet of slechts marginaal afwijkt van de plannen die het voorwerp uitmaken van de stedenbouwkundige vergunning of melding. Voor de integratieoefening wordt dan ook in eerste instantie gekeken naar het EPC voor nieuwbouw, dat wordt afgeleid uit de EPB-aangifte.

Aangezien er geen energetische aspecten in het as-builtattest worden opgenomen, is de bruikbaarheid voor het opstellen van een EPC voor bestaande woningen op dit moment nogal beperkt. Afhankelijk van de definitieve inhoud van het as-builtattest zou het wel kunnen worden aanvaard als bewijsstuk bij de opmaak van het EPC voor bestaande woningen. Op dit moment mag de energiedeskundige onder bepaalde omstandigheden al gebruik maken van de plannen van de woning, maar hij dient natuurlijk nog steeds te controleren of de afmetingen die vermeld worden, ook overeenstemmen met de werkelijkheid. Een combinatie van de aanwezigheid van plannen en een as-builtattest zou dat werk natuurlijk enorm kunnen vergemakkelijken.

De voorzitter: De heer Ceyskens heeft het woord.

De heer Lode Ceyskens: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben het helemaal met u eens dat we sowieso het eerste spoor moeten bewandelen en dat de charlatans eruit moeten. Zelfs indien men niet verbonden is met de verkopende partij, moeten we ervoor zorgen, willen we geloofwaardig zijn, dat we goed controleren op het afleveren van de attesten en hoe daarmee wordt omgegaan.

Ik geef u ook voor een stuk gelijk dat als we het sowieso door een derde partij laten doen, het grote gevaar bestaat dat een vastgoedmakelaar zich linkt aan één persoon, die dan voor een stuk uit zelfbehoud vrij positieve energieprestatiecertificaten zal afleveren. U hebt daar gelijk in, maar anderzijds blijf ik zitten met het feit dat er altijd nog een zweem is van het tegelijk rechter en partij zijn. We vragen ook niet aan een garagist die een tweedehandsauto verkoopt, dat hij die auto zelf keurt alvorens hij die aan de klant aflevert.

Misschien zijn er nog mogelijkheden en ik zou u toch willen vragen om goed te onderzoeken of er op het moment dat gekeken wordt naar het as-builtattest, de persoon die het as-builtattest aflevert, ook het energieprestatiecertificaat kan afleveren, want de vraag is of de verkoper telkens degene moet aanduiden die het certificaat aflevert.

Minister Freya Van den Bossche: Dat kan, maar hij moet natuurlijk wel de opleiding volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■